Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Mariana Sawy
w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych Nr 1 w Warszawie
Rok szkolny 2026/2027

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) - art. 48 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820) – art. 1, art. 26, art. 84.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026 r. poz. 515).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 110 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).

- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut ZPSM Nr 1 w Warszawie .
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w ZPSM Nr 1 w Warszawie.

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny realizowany w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II stopnia im. M. Sawy w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych Nr 1 w Warszawie opiera się na wartościach przyjętych przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz Samorząd Uczniowski. Treści programu są spójne ze Statutem Szkoły, szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględniają wymagania opisane w podstawie programowej.

Skuteczność programowania działań wychowawczo - profilaktycznych na terenie szkoły uzależniona jest od stosowania różnorodnych strategii oraz objęcia zakresem oddziaływań trzech podmiotów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania szkoły: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Szkoła ma za zadanie wspomagać naturalny rozwój ucznia, kształtować jednostki twórcze, kreatywne i zdolne do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią, korygować nieprawidłowości z wcześniejszych okresów i zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę.

Celem interwencji profilaktycznych jest zarówno ograniczenie lub eliminowanie czynników ryzyka jak i wzmacnianie działania czynników chroniących przed zagrożeniem. Są to przede wszystkim edukacja oraz wskazywanie celów życiowych jako alternatywny sposób na eliminację czynników ryzyka. Ważnym elementem realizacji programu jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z nadmiernych korzystaniem z nowoczesnych technologii, z używaniem substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym.

Na diagnozę tę składają się m.in.:

- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacja wcześniejszego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025 – 2026,
- wnioski i analizy, np. wnioski z pracy zespołów przedmiotowych oraz wychowawczych,
- uwagi, spostrzeżenia oraz wnioski nauczycieli, uczniów i rodziców.

I. Misja szkoły

Misją naszej szkoły jest wychowywanie człowieka dążącego do osiągnięcia w życiu wartości wyższych, ukierunkowanego na poszukiwanie prawdy, dobra, piękna, a także przygotowanego do aktywnego udziału we współtworzeniu, niesieniu i przekazywaniu tych wartości.

Naszych uczniów chcemy wychowywać i kształcić w duchu patriotyzmu, umiłowania kultury ojczystej i poszanowania godności każdego człowieka. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Odwołując się do rodzimej tradycji oraz bogatej historii szkół pragniemy rozwijać w dzieciach i młodzieży poczucie odpowiedzialności za wspólne dobro oraz kształtować w nich postawę poszanowania dla narodowego dziedzictwa oraz kultury europejskiej i światowej.

II. Sylwetka Absolwenta Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Mariana Sawy w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych Nr 1

Dążeniem ZPSM Nr 1 jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- wrażliwość artystyczną oraz świadomość tworzenia i odbioru sztuki,
- umiejętność prezentowania własnych dokonań artystycznych,
- umiejętność radzenia sobie z emocjami, stresem i niepowodzeniami,
- świadomość praw i obowiązków swoich oraz innych,
- kulturę osobista – absolwent zna i stosuje zasady i normy prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, broni swoich racji przestrzegając dobrych obyczajów i zasad kultury,
- odpowiedzialność – absolwent stara się przewidywać skutki swoich działań, jest gotowy ponosić konsekwencje swoich czynów, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i

cywilizacyjnych, czuje się współodpowiedzialny za innych, jest przygotowany do podjęcia odpowiedzialności za swoją przyszłość i podejmowane decyzje,

- tolerancyjność – absolwent szanuje poglądy i potrzeby innych, zna i rozumie zasady współżycia społecznego – zna normy obyczajowe, moralne i etyczne, które panują w społeczeństwie i przestrzega ich,
- patriotyzm – absolwent szanuje symbole narodowe i europejskie, kultywuje tradycje narodowe, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- aktywność – absolwent rozwija swoje zainteresowania i pasje, jest kreatywny, wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce, racjonalnie korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, świadomie wykorzystuje technologie informatyczne,
- umiejętność współżycia w grupie - absolwent integruje się z rówieśnikami, nawiązuje prawidłowe relacje rówieśnicze i społeczne i prawidłowo funkcjonuje w społeczności klasowej i szkolnej, jest pozytywnie i życzliwie nastawiony wobec innych oraz wrażliwy na krzywdę innych i chętny do niesienia pomocy, kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, potrafi dbać o swoje zdrowie psychiczne, jest świadomy uwarunkowań, wyzwań i zagrożeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego Polski w kontekście wojny w Ukrainie.

III. Diagnoza sytuacji wychowawczej

Przed przystąpieniem do aktualizacji programu profilaktyczno-wychowawczego dokonano analizy obecnej sytuacji wychowawczej na podstawie:

- diagnozy potrzeb i problemów: badania ankietowe przeprowadzone wśród uczniów, rodziców, nauczycieli oraz innych pracowników OSM II st. im. M. Sawy,
- uwag i wskazówek wychowawców klas oraz pedagoga i psychologa szkolnego, dokonanych na podstawie obserwacji, konsultacji z nauczycielami oraz rozmów z uczniami i rodzicami,
- analizy uwag wpisanych do dzienników lekcyjnych.

W wyniku diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły, stwierdzono następujące problemy:

- klasy borykają się z problemem braku motywacji do nauki
- trudności w utrzymaniu dyscypliny na zajęciach
- zachowania nieakceptowane społecznie w trakcie korzystania z mediów społecznościowych

- problem z radzeniem sobie ze stresem w sytuacjach szkolnych (np. egzamin, sprawdzian)
- problem z nadmierną rywalizacją między uczniami w obszarze dokonań artystycznych i edukacyjnych
- problem zachowań nagannych poza szkołą
- palenie nikotyny, picie alkoholu, zażywanie innych substancji psychoaktywnych
- brak konsekwentnego postępowania wobec uczniów w sytuacjach łamania przez nich zapisów w Statucie Szkoły i Regulaminach.

Dotychczas podejmowane przez Szkołę działania przynoszą oczekiwane efekty. Według rodziców większość uczniów nie korzysta z pomocy specjalistów szkolnych, mają dobre relacje w klasie, czują się bezpiecznie w szkole, nie doświadczają przemocy rówieśniczej, nie mają kontaktu z używkami, dzielą się przeżyciami ze swoimi rodzicami. U dzieci czasem obserwują frustrację i złość oraz głównie trudności z koncentracją.

Rodzice czują się poinformowani o sytuacji dziecka w szkole.

IV. Cele ogólne.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w OSM II st. im. M. Sawy w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych Nr 1 polega na prowadzeniu działań z zakresu rozwoju edukacyjnego, wychowawczego, emocjonalnego i społecznego, w tym kształtowaniu umiejętności uczenia się, modelowaniu postaw prozdrowotnych, uczeniu zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych z uwzględnieniem właściwego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwijaniu umiejętności interpersonalnych, ugruntowywaniu wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz uświadamianiu korzyści płynących z aktywności fizycznej i wdrażania profilaktyki.

Wszelkie działania mają na celu wspomaganie młodzieży OSM II st. im. M. Sawy w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- **fizycznej** – poprzez zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie prozdrowotnych zachowań, z uwzględnieniem nabywania właściwych nawyków związanych z techniką gry na instrumencie i pracą głosem,

- **psychicznej (emocjonalnej)** – poprzez zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej opartej na właściwym stosunku do siebie i innych oraz kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów w dobrej kondycji psychicznej, w szczególności minimalizowanie zjawiska stresu szkolnego i tremy związanej z występami publicznymi, a także poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów,

- **społecznej** – poprzez doskonalenie umiejętności pełnienia ról społecznych oraz analizy norm społecznych i dokonywania właściwych wyborów, a także kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej,
- **aksjologicznej** – poprzez zdobycie stabilnego systemu wartości, docenienie znaczenia zdrowia i sensu życia oraz rozbudzanie wrażliwości na piękno muzyki i kształtowanie postawy twórczej.

Strategia wychowawcza i edukacyjna szkoły polega na wspieraniu ucznia w rozwoju osobistym, edukacyjnym i muzycznym. Działania wychowawczo – profilaktyczne w tych sferach życia i funkcjonowania ucznia przyczyniają się do zdobywania rzetelnej wiedzy i osiągania przez niego dojrzałości. Budują jego gotowość do dalszej edukacji muzycznej.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- kształtowanie postaw prozdrowotnych - wspieranie edukacji i programów mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości - w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- kształtowanie więzi ze szkołą – wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną, przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- budowanie klimatu szkoły - kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, opierającego się na budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów,
- wspieranie relacji interpersonalnych - doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami,
- kształtowanie kompetencji wychowawczych - wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- rozwijanie idei wolontariackiej - kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.

Strategia edukacyjna polega na poszerzaniu i ugruntowaniu wiedzy oraz kształtowaniu umiejętności promowania zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzanie wiedzy psychologicznej, toksykologicznej i dietetycznej - poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2) rozwijanie kompetencji psychologicznych i społecznych - rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów oraz doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u młodzieży,
3) kształtowanie samokontroli i odporności psychicznej - kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji i potrzeb,
4) uczenie konstruktywnego podejmowania decyzji - kształtowanie krytycznego myślenia oraz wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi, zdrowiu i życiu,
5) rozwijanie szkolnej interwencji profilaktycznej w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych - prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
6) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii chorób oraz poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą.

Strategia informacyjna polega na dostarczaniu dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, rzetelnych i bieżących informacji na temat aktualnych zagrożeń i sposobów rozwiązywania problemów.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- informowanie o skutecznych sposobach prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu substancji zmieniających i innych zagrożeń cywilizacyjnych,

- informowanie o ofercie specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej - udostępnianie informacji o ośrodkach świadczących pomoc specjalistyczną dla młodzieży, ich rodziców lub opiekunów,
- informowanie o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa.

Strategia profilaktyczna polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej (obejmującej wszystkich uczniów), selektywnej (dotyczy młodzieży narażonej na rozwój zachowań ryzykownych) oraz wskazującej (skupionej na uczniach z rozpoznaniem wczesnych objawów uzależnienia, zachowań ryzykownych, zaburzeń i chorób wymagających leczenia oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym).

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

- realizację programów profilaktycznych i promocji zdrowia,
- wprowadzenie alternatywnej pozytywnej formy działalności w postaci zajęć rozwijających zainteresowania, uzdolnienia oraz odnoszących się do psychologicznych potrzeb,
- kształtowanie norm przeciwnych podejmowaniu zachowań ryzykownych – kształtowanie postaw asertywnych,
- doskonalenie w zakresie szkolnej interwencji profilaktycznej - poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji oraz doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia,
- stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy,
- współpracuje z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- we współpracy z zewnętrznymi instytucjami oświatowymi wyposaża uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o możliwościach szukania pomocy w sytuacji kryzysu emocjonalnego,
- prowadzi we współpracy z instytucjami wspierającymi proces edukacji i wychowania działania mające na celu doskonalenie wśród rodziców umiejętności rozpoznawania potrzeb i problemów ich dzieci.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych poprzez prowadzenie konsultacji, dzielenie się spostrzeżeniami i uwagami,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwala go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży depresją oraz zachowaniami niepożądanymi,
- uczestniczy w realizacji i ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży depresją oraz zachowaniami niepożądanymi,
- kierują się w swojej pracy edukacyjno-wychowawczej Standardami Ochrony Małoletnich,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,

- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości,
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji i poszanowania drugiego człowieka,
- wspierają zainteresowania, pasje, rozwój artystyczny ucznia,
- kształtują u uczniów umiejętność radzenia sobie z tremą i oceną artystyczną, tworzą środowisko, w którym pozytywnie kształtuje się osobowość młodego artysty oraz jego odpowiedzialność za własny rozwój artystyczny,
- wspierają młodzież w radzeniu sobie z trudnościami oraz ograniczają i likwidują czynniki ryzyka a inicjują i wzmacniają czynniki chroniące,
- wspierają uczniów w procesie kształtowania motywacji do samodzielnej pracy (nauki),
- podejmują działania wychowawczo-profilaktyczne kierowane do uczniów równolegle z przekazywaniem wiedzy w procesie realizacji treści programowych ze wszystkich przedmiotów,
- przekazują rodzicom wyczerpujące informacje n/t. stosowanych w szkole form i metod pomocy uczniom.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy i zaufania,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka,
- opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym,
- wnioskują o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- rozwijają umiejętności uczniów w zakresie stosowania w praktyce umiejętności komunikacyjnych przy nawiązywaniu i utrzymywaniu pozytywnych kontaktów koleżeńskich, metod unikania i rozwiązywania konfliktów,
- podejmują działania wychowawczo-profilaktyczne kierowane do uczniów podczas zajęć z wychowawcą klasy.

Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,

- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebujących szczególnego wsparcia w procesie wychowawczo - edukacyjnym lub stałej opieki,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów występujących w funkcjonowaniu młodzieży,
- wspiera rodziców i nauczycieli w rozpoznawaniu potrzeb uczniów, rozwijaniu indywidualnych predyspozycji oraz uzdolnień ucznia,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły,
- wpiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej,
- prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- podejmuje współpracę z rodzicami w celu budowania wzajemnego zaufania koniecznego do prawidłowego pokierowania rozwojem psychicznym i emocjonalnym młodzieży,
- podejmuje działania wspomagające rozwój umiejętności społecznych uczniów (m. in. dotyczących samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji i potrzeb).

Rodzice:

- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- współorganizują imprezy szkolne i klasowe,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – konsultuje i uchwala w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VI. Działania priorytetowe w roku szkolnym 2026/2027

W bieżącym roku szkolnym po uwzględnieniu wyników ewaluacji programu profilaktyczno – wychowawczego, priorytetów wychowawczo – profilaktycznych CEA na br. szkolny oraz kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026, najważniejsze działania w pracy wychowawczej oraz profilaktycznej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- organizacja działań wspomagających procesy uczenia się. Rekomenduje się, aby działania te nie były kierowane wyłącznie do uczniów doświadczających trudności edukacyjnych, ale służyły wszystkim uczniom, którzy potrzebują wsparcia w budowaniu skutecznego i świadomego warsztatu pracy,
- podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej, systematyczne podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i cyberprzemocy oraz znajomości obowiązujących w szkole procedur interwencyjnych,
- podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym,
- zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach artystycznych,
- diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych,
- wspieranie rozwoju zdolności i umiejętności artystycznych uczniów,
- rozwój poczucia przynależności do grupy - wzmacnianie prawidłowej komunikacji,
- budowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości,

- zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży,
- budowanie poczucia odpowiedzialności i sprawczości wśród uczniów,
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w szkole,
- promowanie zdrowego stylu życia - dbanie o zdrowie psychiczne, emocjonalne oraz fizyczne,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym zagrożeń spowodowanych zażywaniem środków psychoaktywnych (m. in. alkoholu i narkotyków, wyrobów tytoniowych, leków),
- uświadamianie zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z Internetu, telefonu komórkowego, komputera, kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji i potrzeb,
- ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego młodzieży poprzez wspomaganie wychowawczej roli rodziny,
- zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w sytuacjach kryzysowych,
- podejmowanie działań mających na celu niwelowanie zachowań przemocowych i nieakceptowanych społecznie wśród uczniów,
- promowanie uczniów prezentujących zachowania właściwe, akceptowalne społecznie.

VII. Szczegółowe cele wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w roku szkolnym 2026/2027 w OSM II st. im. M. Sawy w ZPSM Nr 1 w Warszawie.

A. Cele wychowawczo – profilaktyczne do realizacji w klasach I – VI szkoły OSM II stopnia im. M. Sawy.

Obszar	**Zadania**	**Forma realizacji**	**Osoby odpowiedzialne / Terminy**
Edukacja zdrowotna	- pogłębianie wiedzy o higienie pracy - rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem - doskonalenie postaw asertywnych,	pogadanki, warsztaty psychologiczne, kampanie, plakaty, programy ogólnopolskie, kampanie	wychowawcy klas, nauczyciele biologii, chemii i wychowania fizycznego, nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa, nauczyciele podstaw przedsiębiorczości, nauczyciele przedmiotu

	- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji oraz innymi problemami natury psychicznej, - rozwijanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów, przyjmowanie odpowiedzialność za swoje działania i decyzje, - doskonalenie umiejętności planowania własnego procesu uczenia się, prawidłowego zarządzania czasem, - zastosowanie w życiu codziennym zdobywanych umiejętności, - zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności, - wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie dojrzewania: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem leków, - doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi itp.) w celu ochrony zdrowia.	społeczne, filmy edukacyjne, ulotki	głównego, pielęgniarka szkolna, pedagog, psycholog; terminy: cały rok według planu pracy szkoły i wychowawcy oraz nauczycieli
Kształtowanie postaw społecznych	- kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia, w tym przez muzykę, - rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat, itp.), - kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie,	udział w pracach samorządu uczniowskiego, pogadanki, praca grupowa, filmy edukacyjne, zapoznanie	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotu głównego, nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, pedagog, psycholog;

	- doskonalenie umiejętności tworzenia prawidłowych relacji, - budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, - rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego, - rozwijanie kompetencji w zakresie współdziałania w grupie, - rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji, - rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania kompromisu, - kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, - doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w dokonaniach innych – w celu rozwijania własnej kreatywności, - przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem, - kształtowanie umiejętności dostrzegania i szanowania różnic kulturowych.	z regulaminami szkolnymi i procedurami, opracowanie zasad klasowych, akcje charytatywne, wycieczki integracyjne	terminy: cały rok według planu pracy szkoły i wychowawcy oraz nauczycieli
Wartości, normy, wzory zachowań	- wyzwalanie aktywności artystycznej, kształtowanie wyobraźni i wrażliwości muzycznej, kształtowanie aktywnej postawy twórczej, wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań w różnych obszarach życia szkoły,	pogadanki, udział w uroczystościach oraz koncertach klasowych i szkolnych, organizowanie	nauczyciele przedmiotu głównego, nauczyciele przedmiotów ogólno-muzycznych, nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, nauczyciele

	- rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych, - rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość, - rozwój zainteresowań, poszerzanie samodzielności, - poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy, - doskonalenie kompetencji z zakresu wystąpień publicznych, - doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadaną wiedzę i ocenę skutków własnych działań, - rozwijanie wiedzy na temat wielokulturowości i jej wkładu w rozwój cywilizacji, - rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego, - rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób, rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie, - rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw, - doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli, wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów i uzasadnianie go,	wyjść do teatru, muzeum, obiektów kultury, wycieczki mające na celu poznanie różnych zawodów, udział i organizacja uroczystości klasowych/szkolnych związanych z obchodami świąt państwowych	informatyki, pedagog, psycholog, nauczyciele biblioteki terminy: cały rok według planu pracy szkoły i wychowawcy oraz nauczycieli

	- dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie, - zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami, - rozwijanie umiejętności właściwego korzystania z informacji przedstawianych w mediach, odróżnianie prawdziwych wiadomości od fake newsów.		
Profilaktyka zachowań ryzykownych	- rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych, - rozwijanie aktywnej postawy w obliczu życiowych problemów i wyborów, - doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji swoich zachowań, - doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadaną wiedzę i informacje, - kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów, - utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy, - rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań, - doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby,	pogadanki, warsztaty profilaktyczne, konkursy plastyczne, spotkania ze Strażą Miejską, zajęcia praktyczne podczas lekcji informatyki, szybkie reagowanie na przejawy agresji, zapoznawanie uczniów ze skutkami stosowania przemocy, niewłaściwego korzystania z Internetu	dyrektor, wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciel informatyki oraz wiedzy o społeczeństwie. terminy: cały rok według planu pracy szkoły i wychowawcy oraz nauczycieli

	rasizm, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama), - rozwijanie strategii przeciwdziałania depresji oraz podejmowanie działań mających na celu zapobieganie i wczesne wykrywanie stanów depresyjnych, - zapewnienie przestrzeni do bezpiecznego funkcjonowania w celu eliminowania u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju, - budowanie atmosfery zaufania, stwarzanie sytuacji sprzyjających mówieniu o swoich uczuciach i emocjach.		

B. Działania skierowane do rodziców.

Zadania	Cel	Formy realizacji	Osoby realizujące
Wspieranie rodziców w procesie wychowania	- wspieranie przez rodziców działań wychowawczych szkoły, - przekazywanie informacji i pogłębianie wiedzy na temat zaburzeń zachowania i zachowań ryzykownych występujących wśród młodzieży, - przekazywanie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy.	indywidualne konsultacje z psychologiem, pedagogiem, specjalistami i wychowawcami; wykłady dla rodziców, udostępnianie ulotek informacyjnych, spotkania ze specjalistami.	wychowawcy, psycholog, pedagog, specjaliści, nauczyciele

Budowanie prawidłowych relacji z rodzicami	- wspieranie rodziców w procesie wychowawczym, - wskazywanie możliwości uzyskania pomocy, odpowiednich instytucji, - wyposażenie rodziców w podstawowy zasób wiedzy o uzależnieniach i destruktywnych zachowaniach młodzieży, - diagnoza potrzeb i problemów,- wspieranie w budowaniu prawidłowej komunikacji międzypokoleniowej, - propagowanie informacji wśród rodziców o możliwościach wsparcia psychologiczno – pedagogicznego na terenie szkoły.	ankiety, konsultacje, rozmowy ze specjalistami, wychowawcami i nauczycielami, angażowanie rodziców w organizację działań profilaktycznych na terenie szkoły.	wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny, specjaliści

C. Działania skierowane do nauczycieli.

Zadania	Cel	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Upowszechnianie kursów i szkoleń.	- doskonalenie umiejętności zawodowych.	Informowanie o dostępnych szkoleniach.	dyrektor szkoły, kierownicy sekcji, psycholog
Organizowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego.	- doskonalenie umiejętności zawodowych, - zdobywanie nowych doświadczeń, - dzielenie się wiedzą.	Organizowanie szkoleń i warsztatów dla Rady Pedagogicznej.	dyrektor szkoły, psycholog

Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki działań niepożądanych.	- doskonalenie umiejętności zawodowych, - samodoskonalenie.	Polecanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki.	psycholog
Współpraca ze specjalistami.	- wypracowanie wspólnych oddziaływań wychowawczych.	współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką, indywidualne konsultacje z pedagogiem, psychologiem.	dyrektor szkoły, pedagodzy, psycholog
Wspieranie nauczycieli w realizacji działań wychowawczo - profilaktycznych.	- bieżące rozpoznawania i diagnozowanie problemów, - analiza bieżących problemów edukacyjno-wychowawczych uczniów.	Wymiana doświadczeń w obrębie zespołów przedmiotowych oraz zespołów wychowawczych	kierownicy zespołów
Wspieranie nauczycieli w pracy z uczniem trudnym wychowawczo.	- podejmowanie działań naprawczych.	warsztaty, szkolenia.	dyrekcja szkoły

VIII. Formy współpracy z rodzicami w rozwiązywaniu problemów młodzieży.

Szkoła współpracuje z rodzicami w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

1. Zbiorowe formy współpracy:

    - zebrania z rodzicami (dotyczą przekazania informacji o osiągnięciach uczniów w nauce i zachowaniu),
    - prelekcje dla rodziców (dotyczące problemów wychowania i profilaktyki),
    - spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.

2. Indywidualne formy współpracy (stanowią uzupełnienie i wzbogacają kontakty zbiorowe):

    - konsultacje rodziców z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu, pedagogiem, psychologiem, dyrektorem,
    - korespondencje (za pomocą listów i pism informujących, dziennika elektronicznego),
    - rozmowy telefoniczne.

IX. Ewaluacja programu.

Program będzie ulegał modyfikacji.

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego oraz ocenie następujących elementów:

- efektów jego wdrożenia,
- szeroko pojętych warunków w jakich był realizowany,
- stopnia jego realizacji wobec założonych celów.

Metody i formy ewaluacji:

- Obserwacja i analiza zachowania uczniów przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa,
- Analiza postępów w nauce i efektów pracy uczniów.
- Analiza dokonań uczniów w sferze artystycznej,
- Obserwacja zajęć dodatkowych.

- Analiza dokumentacji szkolnej.
- Ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli.
- Rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, dyrekcją i innymi pracownikami.
- Wypowiedzi i wnioski nauczycieli na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.
- Analiza poziomu zaangażowania w akcje Samorządu Uczniowskiego i inne formy aktywności społecznej np. wolontariat.
- Analiza protokołów.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie roku szkolnego, pozwoli na określenie efektywności jego oddziaływań i wskaże kierunki działań.